

Окрім роботи на кафедрі та в лікарні, інтерни беруть активну участь у роботі наукового товариства на кафедрі, яке об'єднало студентів та молодих учених. Зазвичай, нинішні інтерни – це члени студентського наукового товариства кафедри, тобто пройшли невеликий, але усвідомлений шлях у виборі професії.

Сьогоднішні лікарі-інтерни – завтрашні професіонали, від яких залежать і здоров'я нації, і розвиток системи охорони здоров'я. Саме збереження традиційних цінностей виховання майбутнього професіонала, а також використання у педагогічному процесі інноваційних технологій дозволить нам сформувати лікаря-дитячого хірурга, здатного до вирішення найскладніших проблем у реаліях сучасної дійсності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Силантьєв, Д. Вища освіта в умовах сьогодення: проблеми та перспективи / Д. Силантьєв, М. Іншин // *Голос України*. – 2018. – 2 жовтня (№ 184). – С. 4.
2. Особливості дистанційного навчання в рамках післядипломної підготовки лікарів з медицини невідкладних станів / Волосовець А.О., Слонецький Б.І., Зозуля І.С. із співавт. // *Медицина освіти*. – 2022. – № 3. – С. 9-12
3. Nataliia Stukalo, Anastasiia Simakhova (2020). COVID-19 Impact on Ukrainian Higher Education. *Universal Journal of Educational Research*, 8(8), 3673 - 3678. DOI: 10.13189/ujer.2020.080846.
4. Мельниченко М. Г. Викладання «Дитячої хірургії» в Одеському Національному медичному університеті / М.Г. Мельниченко, О.О. Лосєв // *Медицина освіти*. – 2011. – № 3. – С. 102-104.
5. Гиппократ. Сочинения: в 3 т. / Гиппократ. – М: Государственное издательство Биологической и медицинской литературы, 1936. – Т. 1. – 736 с.
6. Парсонс Т. Вопросы социальной теории / Т. Парсонс. // *Научный альманах «Философские и научные основания современной социологической теории»*. – 2007. – Т. I. – Вып. 1. – С. 37
7. Ситникова В.А. Особенности применения новых учебных технологий / В.А. Ситникова, В.С. Ситников // *Матеріали XIX міжнародної науково-методичної конференції «Управління якістю підготовки фахівців»* – Одеса, 2014. – Ч.1. – С. 203-204

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Мельниченко Марина Георгіївна, доктор медичних наук, професор, професор кафедри дитячої хірургії Одеського національного медичного університету, +380501976185; marina_gm@i.ua;

Елій Лариса Борисівна, кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячої хірургії Одеського національного медичного університету, +380667945544; larisa.elij20@gmail.com.

РОЗДІЛ 2. ВНУТРІШНЯ МЕДИЦИНА

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА ПРИКЛАДІ КУРСУ «МЕДИЧНА БІОЛОГІЯ» У МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Єна М.С., Колінько Я.І., Роземблїт Ю.В.

ПВНЗ «Київський медичний університет»

Вступ. Дистанційне навчання в Київському медичному університеті (КМУ) набуло стрімкого розвитку під час карантину. До цього періоду були розроблені плани та стратегії впровадження

дистанційного навчання. Традиційна форма навчання майбутніх медиків проводилася з використанням електронних ресурсів, що були представлені у кафедральних відкритих онлайн середовищах (сайтах кафедр, де розміщувалися навчальні матеріали у відкритому доступі).

Вивчення досвіду використання технологій дистанційного навчання в інших ЗВО України [1] та аналіз існуючих платформ дозволили прийняти рішення у рамках Університету щодо використання додатків «Google». Основним середовищем для роботи стала платформа «Google workspace» з її інструментами, зокрема такими як Google Classroom – для розміщення лекційного матеріалу, практичних робіт, перевірки домашніх завдань, Google Meet – для проведення онлайн занять, опитування студентів та пояснення нового матеріалу, Google Forms – для проведення перевірки засвоєного матеріалу, Google Drive – для зберігання файлових документів та відео тощо. Серед студентів досить часто використовувалися групові чати у Viber та Telegram для організації робочих комунікацій.

Переваги та проблеми дистанційного навчання. Беззаперечним фактом переваги впровадження дистанційного навчання є його гнучкість та доступність. Під час проведення онлайн-занять з медичної біології частина студентів була досить організована і вмотивована, тобто вони швидко приспівувалися до онлайн занять на платформі Google Classroom, оперативно виконували домашні завдання, приймали активну участь в «Google meet».

Проблемним моментом під час дистанційної роботи хотілося б відмітити враження «відсутності контакту», ніби взаємодія була не з людиною, а з машиною, яка успішно виконувала вказівки. Тому, виникали проблеми, пов'язані з оцінюванням знань студентів при дистанційній формі навчання, що є об'єктивністю та ідентифікацією особистості студента.

Разом з тим, існує декілька досить ефективних шляхів забезпечення об'єктивності оцінювання [2]. Найпростіше це можна досягти шляхом створення багаторівневих тестів, які містять різні форми відповіді (множинний вибір, відповідність та інші). Час на виконання тесту має бути мінімальним, а послідовність варіантів відповіді та набір питань у тесті – випадковими. Саме такий спосіб здебільшого використовується наразі викладачами медичної біології, він вимагає менших затрат часу та зусиль на підготовку й оцінювання завдань і є більш звичним та зручним як для викладачів, так і для студентів. Більш ефективним, але й більш затратним та складним, є рейтингове оцінювання з розрахунком підсумкової оцінки із суми декількох оцінок, що студенти отримують за різні елементи діяльності, такі як активність у дискусії під час онлайн заняття, своєчасність та якість виконання обов'язкових завдань, виконання додаткових завдань.

Досить ефективним методом є створення форумів у дистанційному курсі для обговорення тем з навчального плану, в яких студенти можуть відповідати на питання викладача або ставити власні питання та коментувати інших учасників форуму. За кожний вид активності у форумі студент може отримати певну кількість балів, з яких у подальшому вираховується підсумкова оцінка.

На нашу думку, в рамках проведення занять з медичної біології в дистанційному режимі викладачі та студенти успішно пристосувалися до даного формату навчання. Адже перевагою стало встановлення гнучкого графіку, збільшення кількості індивідуальних консультацій та безумовно, можливість опрацювання матеріалу на різних онлайн-ресурсах як для викладачів, так і для студентів.

Вважаємо, що Київський медичний університет успішно подолав майже всі труднощі, спричинені пандемією COVID-19, та зміг забезпечити продовження навчального процесу в дистанційному форматі під час війни. Дистанційне навчання є дуже зручним, особливо для тих студентів, що знаходяться за кордоном, проте воно вимагає від здобувача вищої медичної освіти високого рівня самоорганізації та відповідальності й не дає можливості належного засвоєння обов'язкових для майбутнього лікаря практичних навичок [3].

Варто зауважити, що такий швидкий перехід до дистанційного навчання для багатьох науково-педагогічних працівників означав суттєву перебудову навчальних курсів, що збільшило навантаження на викладача.

Окремо слід зазначити проблеми, з якими зіштовхнулися студенти при вимушеному дистанційному навчанні в умовах карантину:

- використання різними викладачами різних інструментів та сервісів, що вимагало від здобувачів установлення різноманіття додатків, програм та їх опанування;

- одночасне опанування різних інструментів навчання вимагало багато часу, що призвело до значного навантаження;
- графіки онлайн виконання завдань за різними дисциплінами могли перетинатися через неузгодженість у рамках різних освітніх програм і факультетів;
- у деяких населених пунктах був досить слабкий інтернет або відсутнє електропостачання, що не дозволяло ефективно працювати студентам в онлайн режимі;
- окремі студенти потребували індивідуальних консультацій та роз'яснень матеріалу;
- були відмічені проблеми під час самореєстрації студентів;
- відсутність сучасних гаджетів та комп'ютерів у зв'язку із скрутним матеріальним становищем у певних студентів.

Проте, слід зазначити, що ставлення студентів до дистанційного навчання було в цілому позитивним. Проблеми, які виникали в окремих студентів чи груп, вирішувалися індивідуально та не мали негативних наслідків. Визначені переваги та виклики дистанційного навчання мають бути покладені в удосконалення механізму подальшого розвитку дистанційного навчання в КМУ.

Висновки та пропозиції. Враховуючи отриманий досвід під час дистанційного навчання, на нашу думку, необхідно:

- рекомендувати до використання викладачами узгодженого переліку інструментів та сервісів у межах освітньої програми, підрозділу (кафедри, факультету, центру);
- посилити базу підвищення кваліфікації наочними тренінгами для роботи викладачів на платформі;
- на рівні керівництва придбати необхідне технічне обладнання та ліцензоване програмне забезпечення, здійснювати постійне оновлення платформи та адаптувати до зручного використання користувачами;
- виконувати постійний моніторинг шляхом опитування студентів і викладачів з метою удосконалення дистанційного навчання;
- організувати взаємодію між платформою дистанційного навчання й електронними системами для супроводу навчального процесу, які діють в КМУ.

Саме системний всебічний підхід до організації дистанційного навчання забезпечить його ефективність в умовах сьогодення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кривенко І.П. (2015). Формування у майбутніх лікарів компетентності з опрацювання медико-біологічних даних у процесі навчання медичної інформатики [Текст]: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02; Нац. мед. ун-т ім. О.О. Богомольця. Київ. 23 с.
2. Теорія та практика змішаного навчання (2016): монографія / За ред. В.М. Кухаренка. Харків: «Міськдрук», НТУ «ХП», с. 221–225.
3. Дистанційне навчання в режимі on-line: нові можливості для професійного розвитку, нові перспективи (2011). Український медичний часопис, 3 (83): V/VI. [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.umj.com.ua

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Єна Марина Сергіївна – кандидат біологічних наук, старший викладач кафедри фізіології, медичної біології та біологічної фізики, m.yena@kmu.edu.ua, 0968360719;

Колінко Яків Іванович – старший викладач кафедри фізіології, медичної біології та біологічної фізики, y.kolinko@kmu.edu.ua, 0979697651;

Роземблїт Юлія Василівна – кандидат біологічних наук, викладач кафедри фізіології, медичної біології та біологічної фізики, y.rozenblit@kmu.edu.ua, 0976323493.